

Rektor

Helena Linnell
Ulf Nyman
Avdelningen för planering och ledningsstöd

Regler för representation och gåvor m.m. vid Stockholms universitet

1. Inledande utgångspunkter

Grundprincipen är att förmåner som utges av arbetsgivaren är skattepliktiga. Dock är representationsförmåner, personalvårdsförmåner samt vissa typer av gåvor och andra förmåner undantagna från denna grundprincip. Dessa regler syftar till att klargöra hur dessa bestämmelser ser ut.

Begreppet representation saknar en bestämd definition i skattelagstiftningen. Utgifter för representation kan avse utgifter för mat, dryck, betjäning, hotellrum, teaterbiljetter och liknande. Det kan också vara fråga om indirekta utgifter avseende t.ex. fastighet eller inventarier som används för representationsändamål. Representation kan rikta sig antingen utåt mot affärsförbindelser och liknande (extern representation) eller också inåt mot personal i form av bland annat personalfester (intern representation).

Dessa regler gäller representation ur ett förmånssammanhang. Detta skiljer sig från hur det definieras i den ekonomiska redovisningen vilken har en snävare definition av framför allt intern representation. Myndigheter medges inte kompensationsrätt för ingående moms för kostnader som bokförs som extern eller intern representation.

Reglerna kommer i tur och ordning behandla områdena Representation, Gåvor och uppvaktningar samt Övriga förmåner. Vilka beloppsgränser som gäller för olika förmåner anges i en bilaga till reglerna.

Som ett komplement till dessa regler finns även Ekonomiavdelningens dokument *Lathund för redovisning av representation m.m. vid Stockholms universitet*, som beskriver vilka kriterier som gäller för kostnader för representation och hur dessa ska bokföras. För specifika frågor kring förmånsbeskattning vid tjänsteresa samt medlemsavgifter (se avsnitt 4.1 och 4.3) hänvisas till Personalavdelningen som ansvarar för blanketter och information kring detta.

2. Representation

All representation vid Stockholms universitet ska ingå som ett naturligt led i universitetets verksamhet. Representation ska utövas återhållsamt, och ofta förekommande representation mot en och samma person eller grupp av personer ska undvikas. Representationen får heller inte vara lyxbetonad, utan ska vara och uppfattas som motiverad, måttfull och anpassad till representationstillfället.

Representation med enbart alkohol är inte tillåtet. Förekomsten av alkohol som måltidsdryck ska präglas av återhållsamhet, och kostnaden rymmas inom den totala beloppsgränsen för representationen. Alkoholrika alternativ ska alltid erbjudas. Starksprit ska inte förekomma, men undantag kan göras vid besök av utländska gäster. Representationen får heller inte vara av den karaktären att den kan äventyra universitetets goda rykte.

Stockholms universitet bekostar inte dricks i Sverige. I vissa länder utanför Norden är ibland service- eller serveringsavgifter inte inkluderade i de priser som anges i prislistor, menyer eller liknande. I dessa fall kan dricks i praktiken vara en del av kostnaden.

Begreppet representation omfattar inte utgifter för sällskapsliv av personlig natur eller personlig gästfrihet. Representation bör därmed inte ske i hemmet. Inte heller representation i samband med personliga högtidsdagar, exempelvis en bjudning för affärsvänner/externa kollegor i anslutning till en femtioårsdag, räknas i förmånssammanhang som representation då det är av personlig karaktär. Kravet på omedelbart samband med myndighetens verksamhet avser såväl platsen och tidpunkten för representationen som de deltagande personerna. Vad avser tidssambandet ska representationen ingå som ett naturligt led i och vara i direkt anslutning till den aktivitet som är aktuell. De personer som deltar i representationen ska ha direkt anknytning till aktiviteten.

Dessa regler gäller för all verksamhet oberoende av finansiering och plats för representationen. Reglerna gäller för alla anställda samt för anknutna som verkar i universitetets namn, dock inte för studenter.

Representation för universitetet ankommer på rektor, prorektor, vicerektor och förvaltningschef eller på den åt vilken de i det enskilda fallet ger detta uppdrag.

Representation för organ inom universitetet ankommer för område på vicerektor, för fakultet på dekanus, för institution/motsvarande på prefekt/motsvarande och för förvaltningen på avdelningschef eller den/de åt vilken han/hon i det enskilda fallet ger detta uppdrag.

2.1 Extern representation

Extern representation riktar sig utåt mot universitetets kontakter med omvärlden, andra universitet och högskolor, företag eller liknande. Representationen avser i huvudsak sådan gästfrihet som p.g.a. sedvänja visas utomstående besökare. Som extern representation bör räknas bl.a. representation i samband med affärsförbindelser, jubileum och invigning av anläggningar. Detta innebär att extern representation kan ske t.ex. inför, under eller som avslutning på förhandlingar och andra kontakter med sådana intressenter. Extern representation kan även ske mot t.ex. företrädare för en branschorganisation, kommun eller myndighet. I samband med utländska besök är det naturligt med representation i någon form.

Vid extern representation ska antalet deltagare från Stockholms universitet vara väl avvägt i förhållande till antalet gäster. Detta innebär att antalet deltagare från universitetet endast i undantagsfall får överstiga antalet externa gäster. Någon ersättning för deltagande av universitetsrepresentants eller gästs make/maka utgår inte om det inte finns synnerliga skäl.

2.2 Intern representation

Intern representation riktar sig inåt mot universitetets anställda och forskarstuderande oavsett finansieringsform. Som intern representation bör räknas bland annat personalfester, trivseldagar, informationsmöten med personalen, interna kurser och planeringskonferenser, t.ex. om budgetering, personalfrågor och organisatoriska förändringar.

Ovanstående definition av intern representation utgår från representation i ett förmånssammanhang. Redovisningsmässigt räknas endast personalfester och informationsmöten med anställda där arbetsgivaren samlar sina anställda för att ge viktig information om t.ex. organisations-, personalförändringar m.m. (s.k. envägskommunikationsmöten) som intern representation. Övriga personalaktiviteter enligt ovan (interna kurser, planeringskonferenser m.fl.) bokförs som verksamhetskostnader.

För att räknas som intern representation ska sammankomsten vara kortvarig och tillfällig. En sammankomst anses vara kortvarig om den varar högst en vecka och tillfällig om den hålls vid enstaka tillfällen. Möten som hålls regelbundet under året med korta mellanrum, exempelvis varje eller varannan vecka, anses inte som tillfälliga.

Noteras bör att arbetsmåltider inte räknas som representation; detta inkluderar även måltider vid styrelsemöten, oavsett antal externa ledamöter. Arbetsmåltider på universitetets bekostnad ska som regel inte förekomma och i de fall de förekommer ska de beskattas som kostförmån.

Skatteverket har utfärdat riktlinjer som innebär att personalfester (inkluderar julbord) där arbetsgivaren bjuder, inte bör överstiga 2 gånger per anställd och år. Detta inkluderar såväl personalfester för all personal, som t.ex. julbord för en institution eller enhet.

Även så kallad teambildande aktivitet kan ses som intern representation. Om arrangemangets eller programmets utformning innebär att det inte är fråga om en konferens i vedertagen mening bedöms den teambildande aktiviteten tillhöra kategorin personalfest eller liknande, vilket innebär att den omfattas av begränsningen om två gånger per år.

2.3 Risker för mutor vid representation

I samband med representation bör alltid risken för mutor beaktas. Anställda vid Stockholms universitet har, precis som övriga anställda inom statlig förvaltning, ett särskilt ansvar att upprätthålla kraven på saklighet och opartiskhet i sin tjänsteutövning. Anställda vid universitetet bör undvika risken att kunna misstänkas för korruption, varför all representation i samband med myndighetsutövning är olämplig. Detsamma gäller i samband med pågående upphandling. Ytterligare information om mutor finns i universitetets riktlinjer för att förhindra mutor vid Stockholms universitet.

2.4 Underlag till verifikation

Utgifterna för representation ska verifieras med specificerat kvitto eller faktura som bifogas. Verifikationen ska kompletteras med följande uppgifter:

- Syfte med och datum för representationen
- Vid konferenser, seminarier och liknande ska program bifogas
- Deltagarförteckning med uppgift om organisation/företag de representerar
- I förekommande fall rektorsbeslut om godkänt avsteg från beloppsgräns
- Kontering och attest

3. Gåvor och uppvaktningar

Gåvor kan indelas i tre kategorier; (i) reklamgåvor, (ii) representationsgåvor och (iii) gåvor till anställda. Gåvor från Stockholms universitet bör ha anknytning till universitetet och dess verksamhet.

3.1 Reklamgåvor

Med reklamgåvor avses artiklar utan personlig karaktär och av förhållandevis obetydligt värde. Gåvor av detta slag ska vara försedda med universitetets namn eller logotype och ska utgöras av artiklar ur universitetets profilkollektion. Kostnaden ses som en verksamhetskostnad och ingen förmånsbeskattnings blir aktuell.

3.2 Representationsgåvor

I samband med att viktiga avtal tecknas eller då värdefullt samarbete inleds/avslutas kan det överlämnas en representationsgåva till en representant för annan myndighet, organisation eller företag. Representationsgåva kan även överlämnas i samband med betydelsefulla invigningar och jubileer. Exempel på sådan gåva är blommor, bok, chokladask, fruktkorg eller liknande. En förutsättning för representation i denna form är att det föreligger ett omedelbart samband med universitetets verksamhet. Gåvor vid personliga högtidsdagar ses inte som representation då det har ett alltför stort inslag av personlig generositet.

Vid representationsgåvor måste risken för givande och tagande av muta särskilt beaktas.

3.3 Gåvor till anställda

Generellt ska gälla stor återhållsamhet med gåvor till anställda. Huvudregeln är att gåvor från arbetsgivare jämställs med ersättning för utfört arbete och är därmed skattepliktiga för mottagaren. Uppvaktning i form av blommor t.ex. vid disputation, födelsedag och anställningsupphörande klassificeras dock som personalvård och är skattefri för den anställde.

Skattefriheten för gåvor gäller inte om gåvan lämnas i kontant ersättning. Som kontant ersättning räknas även andra betalningsmedel såsom check, postväxel och presentkort som kan bytas mot pengar.

Gåvor från arbetsgivaren är under vissa förutsättningar skattefria. Beloppsgränser för skattefrihet fastställs av Skatteverket. Inom universitetet kan dock lägre belopp gälla för vad en gåva till anställda får kosta. Se bilaga med beloppsgränser för utförligare information.

3.3.1 Julgåvor

Vid Stockholms universitet utdelas inte julgåvor.

3.3.2 Sedvanliga jubileumsgåvor

Sedvanliga jubileumsgåvor är gåvor till anställda när myndigheten firar t.ex. 25-, 50-, 75- eller 100-årsjubileum.

Den sedvanliga jubileumsgåvan är skattefri under förutsättning att gåvans eller gåvornas sammanlagda marknadsvärde inte överstiger Skatteverkets gränsvärde inklusive mervärdesskatt. Överstiger värdet gränsvärdet blir hela gåvans eller gåvornas värde en skattepliktig förmån för mottagaren. Med marknadsvärde avses vad det skulle ha kostat den anställde själv att köpa motsvarande gåva.

3.3.3 Minnesgåva

En minnesgåva är en gåva av minneskaraktär som lämnas till en varaktigt anställd i samband med längre tids anställning eller när en anställning upphör. Minnesgåvor är skattefria och får inte ges vid mer än ett tillfälle utöver när anställningen upphör.

Vid Stockholms universitet överlämnas en minnesgåva

- vid en varaktig (minst sex år) anställnings upphörande samt
- vid utdelning av NOR.

Minnesgåvor utdelas inte vid jämna födelsedagar.

4. Övriga förmåner

Utgångspunkten är att förmåner som erhålls i tjänsten är skattepliktiga. Vad som är undantaget från beskattning är reglerat i inkomstskattelagen. Följande undantag beskrivs närmare:

- Kostförmån vid tjänsteresa och representation
- Personalvårdsförmåner

4.1 Kostförmån vid tjänsteresa och representation

Kost som arbetsgivaren står för och som den anställde inte behöver betala för själv, fri kost, är som huvudregel en skattepliktig förmån. Detta gäller oavsett om man får den fortlöpande eller endast vid särskilda tillfällen såsom under tjänsteresa, kurs, konferens eller studieresa. Förmån av fri kost är skattepliktig även i samband med resor utomlands.

Med kost avses i detta sammanhang allt som kan ätas eller drickas. Förfriskningar och enklare förtäring kan omfattas av reglerna om personalvårdsförmåner och är då skattefria. En avgörande faktor om den fria kosten ska bli skattefri är i vilket sammanhang den anställde blir erbjuden den.

Fri kost är undantagen från beskattning i följande fall:

- Fri kost på allmänna transportmedel vid tjänsteresa om kosten ingår i priset för resan. Med allmänna transportmedel avses flyg, tåg och andra kommunikationsmedel som kan användas mot betalning.
- Fri frukost på hotell i samband med övernattnings vid tjänsteresa om frukosten ingår i rumspriset.
- Fri kost vid såväl extern som intern representation. Se närmare om representation i avsnitt 2.
- Vid kurs eller konferens där anställd har som uppdrag att representera Stockholms universitet genom att exempelvis hålla fördrag, betraktas måltider som extern representation och är därför skattefria. En anställd som deltar på kurs/konferens för att förkovra sig och för att höja sin kompetens, ska förmånsbeskattas för fria måltider. Detta gäller oavsett om arbetsgivaren har betalat en deltagaravgift eller ej.

4.2 Personalvårdsförmåner

Med personalvårdsförmåner avses förmåner av mindre värde som erbjuds samtliga anställda på arbetsplatsen och som inte är en direkt ersättning för utfört arbete, utan består av enklare åtgärder för att skapa trivsel i arbetet. Dessa förmåner är skattefria.

Som personalvårdsförmån räknas enklare slag av motion och annan friskvård. Som personalvårdsförmån räknas även bland annat sådana förfriskningar och annan enklare förtäring i samband med arbetet som inte kan anses ersätta frukost, lunch eller middag. I annat fall är den att betrakta som en skattepliktig förmån.

4.3 Medlemsavgifter

Om arbetsgivaren betalar avgiften för en anställds medlemskap i en intresseförening, nätverk eller liknande sammanslutning är detta en skattepliktig förmån för den anställde, oavsett om medlemskapet är nödvändigt för tjänsten eller inte. Detta avser inte bara medlemsavgifter till ideella organisationer utan även medlemsavgifter till fack- och vetenskapliga sammanslutningar av olika slag.

Om arbetsgivaren även betalar en serviceavgift till föreningen för olika tjänster som medlemmen får tillgång till är detta inte en skattepliktig förmån för den anställde, förutsatt att serviceavgiften hålls åtskild från medlemsavgiften och att medlemskapet är av väsentlig betydelse för arbetet. Serviceavgiften är i detta fall en verksamhetskostnad.

Bilaga 1: Beloppsgränser för representation och gåvor

Beloppsgränser för representation och gåvor

Inom takbeloppen för intern respektive extern representation ska per representationstillfälle rymmas samtliga kostnader för lunch, middag och supé inklusive drycker. Representation kan även avse representationsgåva, förtäring av enklare slag eller övriga kostnader, så som kringkostnader för lokalhyra, utgifter för musikunderhållning, entréavgifter, teaterbiljetter och liknande.

Beloppsgränserna i tabellen gäller Stockholms universitets maxbelopp. Dessa kan skilja sig från Skatteverkets regler gällande högsta underlag för momsavdrag, vilka återfinns i dokumentet *Lathund för redovisning av representation m.m. vid Stockholms universitet*.

Typ av representation/gåva/uppvaktning	Maxkostnad per person och tillfälle (inklusive moms)
Representation	
Extern representation – lunch, middag eller supé	1 000 kr
Intern representation – lunch, middag eller supé	700 kr
Intern representation – julbord	1 000 kr
Enklare förtäring vid extern/intern representation	150 kr
Övriga kostnader (kringkostnader vid representation - lokalhyra, biljetter och dylikt)	350 kr
Gåva/uppvaktning anställda	
Julgåva	Utdelas inte vid Stockholms universitet
Jubileumsgåva	500 kr
Avslut av tjänst > 6 år samt pensionsavgång	2 500 kr Present samt enklare uppvaktning med blommor och t.ex. tårta
Avslut av tjänst < 6 år, disputation, docenttitel professorsutnämning	400 kr Enklare uppvaktning med blommor och t.ex. tårta
Medarbetares bortgång/begravning	2 500 kr Kondoleansblommor*
Längre sjukskrivning > 3 veckor, uppvaktning vid barns födelse och dylikt	400 kr Blommor skickas hem
Gåva externa parter	
Reklamgåva	180 kr
Begravning	2 500 kr Kondoleansblommor*
Representationsgåva	1 000 kr

* Observera att insättning på fond inte får göras med statliga anslagsmedel.

Dispens från beloppsgränser

I särskilda fall kan rektor fatta beslut om avsteg från gällande interna beloppsgränser. Tillstånd ska begäras i förväg för varje enskilt tillfälle av prefekt eller motsvarande. Överskridande av beloppen utan rektors medgivande kan innebära att den som fungerat som värd för arrangemanget blir personligt betalningsansvarig för det överskridande beloppet. Begäran om avsteg ska i god tid skickas via registrator till Avdelningen för planering och ledningsstöd för handläggning.

Ansökan om avsteg från representationsriktlinjerna ska:

1. vara diarieförd hos huvudregistrator.
2. ange syfte med representationen (exempelvis konferens, middag eller liknande).
3. ange vilka personer som representationen omfattar (externa/interna gäster etc.).
4. innehålla information om beräknat antal deltagare och kostnad per person.
5. innehålla information om datum och plats för representationen.